

دعاوی تصادفات رانندگی در رویه دادگاهها

توحیدزیناله
وکیل پایه یک دادگستری

بنیاد بین‌المللی حقوقی سنا

«بنیاد بین‌المللی حقوقی سنا» با تیمی متشکل از مؤلفین، مدرسین، وکلا و کارشناسان مجرب با کارگروه‌های تخصصی در حوزه‌های: املاک و اراضی، سرقفلی، بیمه‌ای، گمرکی، ثبتی، وصول مطالبات، تنظیم قراردادهای ارث و امور حسبی، امور خانواده و مسائل کیفری آماده ارائه مشاوره و پاسخگویی به پرسش‌های حقوقی هم‌میهنان محترم می‌باشد.

گروه وکلای سنا: ۰۲۱ ۸۸۱۴۰۶۰۲-۸۸۸۶۵۱۲۰

ارتباط مستقیم با دفتر واحد دعاوی: ۸۸۱۴۰۸۰۸

انتشارات چراغ دانش

انتشارات چراغ دانش اعلام می‌دارد طی گزارش‌های دریافتی و پیگیری‌های بازرسین این انتشارات مشخص گردیده است بعضی از اشخاص از اسم و آرم انتشارات چراغ دانش سوءاستفاده نموده یا به مجعول خود را نماینده یا شعبه‌ای از انتشارات چراغ دانش در خیابان انقلاب در تهران و حتی بعضی از استان‌ها و شهرستان‌ها معرفی نموده‌اند که ضمن پیگیری قانونی و برخورد قضایی با این اشخاص خاطی به استحضار همکاران حوزه نشر، چاپ و پخش کتاب می‌رساند که در صورت وجود نمایندگی در شعب در تهران یا شهرستان‌ها این موضوع در سایت رسمی انتشارات اعلام خواهد شد.

تهران، میدان هفت تیر، ورودی مدرس، کوچه مازندرانی، پ ۴، ط ۶، واحد ۱۴

تلفن تماس: ۰۲۱ ۸۸۱۴۰۶۰۱-۲

www.cheraghdanesh.com

چراغ دانش، چراغ راه اندیشه‌هاست

فهرست کلی

مقدمه.....	۱۱
معرفی دعوا و نمونه دادخواست.....	۱۵
دعاوی تصادفات رانندگی (خسارت جانی).....	۱۷
مبحث اول: دعاوی مطالبه خسارت بدنی ناشی از تصادف.....	۱۷
مبحث دوم: ارکان دعاوی مطالبه خسارت جانی ناشی از تصادف.....	۱۸
مبحث سوم: نحوه جبران خسارات بدنی ناشی از تصادف.....	۲۴
معرفی دعاوی تصادف رانندگی (خسارت مالی).....	۳۷
مبحث اول: مفهوم خسارت مالی و مستندات قانونی آن.....	۳۷
مبحث دوم: مطالبه خسارات مالی ناشی از تصادف.....	۳۸
مبحث سوم: نحوه جبران خسارت مالی.....	۴۰
دعاوی تصادفات رانندگی (خسارت افت قیمت خودرو).....	۴۳
مبحث اول: مفهوم افت قیمت و مستندات قانونی.....	۴۳
مبحث دوم: ارکان مطالبه افت قیمت.....	۴۵
مبحث سوم: تشریفات رسیدگی به دعاوی تصادفات رانندگی.....	۴۷
دعاوی تصادفات رانندگی در آرای دیوان عالی کشور.....	۵۳
مبحث اول : آرای وحدت رویه دیوان عالی کشور.....	۵۵
مبحث دوم : آرای اصراری دیوان عالی کشور.....	۹۲
مبحث سوم : آرای شعب دیوان عالی کشور.....	۹۸
دعاوی تصادفات رانندگی در آرای دادگاهها.....	۱۲۳
دعاوی تصادفات رانندگی در نشست‌های قضائی.....	۱۸۱
دعاوی تصادفات رانندگی در نظریه‌های مشورتی.....	۲۳۷
دعاوی تصادفات رانندگی در قوانین ومقررات.....	۲۵۵
قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه...۲۵۷	
از قانون مسئولیت مدنی.....	۲۹۴
از قانون مدنی.....	۲۹۹
از قانون مجازات اسلامی.....	۳۰۰
منابع و مأخذ.....	۳۱۵

فهرست جزئی

۱۱	مقدمه
۱۵	معرفی دعوا و نمونه دادخواست
۱۷	دعای تصادفات رانندگی (خسارت جانی)
۱۷	مبحث اول: دعای مطالبه خسارت بدنی ناشی از تصادف
۱۸	مبحث دوم: ارکان دعای مطالبه خسارت جانی ناشی از تصادف
۱۸	گفتار اول: وقوع یک حادثه رانندگی
۱۹	گفتار دوم: ورود خسارت منجر به دیه یا ارش
۲۴	مبحث سوم: نحوه جبران خسارات بدنی ناشی از تصادف
۲۵	گفتار اول: نحوه پرداخت خسارت جانی
۲۸	گفتار دوم: خودرو فاقد بیمه نامه و مسئولیت های آن
۳۰	گفتار سوم: تعهدات مطلق بیمه گر در مقابل بیمه گذار
۳۲	گفتار چهارم: موارد بازیافت خسارت
۳۴	گفتار پنجم: موارد قابل پرداخت از صندوق
۳۷	معرفی دعای تصادف رانندگی (خسارت مالی)
۳۷	مبحث اول: مفهوم خسارت مالی و مستندات قانونی آن
۳۸	مبحث دوم: مطالبه خسارات مالی ناشی از تصادف
۳۸	گفتار اول: ارکان مسئولیت مدنی
۳۹	گفتار دوم: موجبات ضمان
۴۰	مبحث سوم: نحوه جبران خسارت مالی
۴۳	دعای تصادفات رانندگی (خسارت افت قیمت خودرو)
۴۳	مبحث اول: مفهوم افت قیمت و مستندات قانونی
۴۳	گفتار اول: در قانون رسیدگی فوری به خسارات ناشیه از تصادفات رانندگی
۴۴	گفتار دوم: در قانون مدنی
۴۴	گفتار سوم: در قانون مسئولیت مدنی
۴۵	مبحث دوم: ارکان مطالبه افت قیمت
۴۵	گفتار اول: وجود تصادف
۴۵	گفتار دوم: مقصر بودن خواننده دعوا
۴۶	گفتار سوم: نو بودن خودرو
۴۷	مبحث سوم: تشریفات رسیدگی به دعای تصادفات رانندگی
۴۷	گفتار اول: صلاحیت محاکم در رسیدگی به دعای تصادفات رانندگی
۴۹	گفتار دوم: نحوه طرح دعای تصادفات

	نمونه دادخواست مطالبه دیه	۵۱
	نمونه دادخواست اعتراض به کارشناس	۵۲
	دعاوی تصادفات رانندگی در آرای دیوان عالی کشور	۵۳
	مبحث اول : آرای وحدت رویه دیوان عالی کشور	۵۵
	۱. برخورد دو یا چند وسیله نقلیه منتهی به قتل سرنشین یا سرنشینان	۵۵
	۲. عدم مسئولیت مرتکب قتل خطئی در صورت تخلف مقتول	۶۰
	۳. در غیر قابل گذشت بودن مجازات قتل غیر عمدی ناشی از بی احتیاطی رانند	۶۴
	۴. صدمه غیر عمدی ناشی از بی احتیاطی در رانندگی	۶۸
	۵. درخواست پرداخت دیه از صندوق تأمین خسارت های بدنی در تصادفات	۸۰
	مبحث دوم : آرای اصراری دیوان عالی کشور	۹۲
	۱. اتهام قتل غیر عمدی در تصادفات	۹۲
	۲. تخلف رانندگی به لحاظ عدم رعایت تقدم عبور	۹۲
	۳. تخلف رانندگی به علت عدم داشتن گواهی نامه و حرکت با چراغ خاموش	۹۳
	۴. تخلف رانندگی به دلیل عدم رعایت حق تقدم عبور در گردش به چپ	۹۳
	۵. تقصیر در رانندگی به دلیل عدم توجه کافی به جلو	۹۴
	۶. مسئولیت دوچرخه سوار مقتول به دلیل گردش ناگهانی مسیر حرکت	۹۴
	۷. عدم مسئولیت متهم به دلیل نداشتن گواهی نامه و عدم رعایت حق تقدم از جانب مقتول	۹۵
	۸. عدم احراز رابطه علیت بین تصادف و فوت	۹۵
	۹. تقصیر راننده به علت ایجاد مانع در مسیر حرکت موتورسوار	۹۶
	۱۰. شرط اصلی و اساسی مسئولیت جزائی در صدمات بدنی	۹۶
	مبحث سوم : آرای شعب دیوان عالی کشور	۹۸
	۱. مطالبه خسارت از متصدی حمل و نقل	۹۸
	۲. مطالبه خسارت بیش از میزان قرارداد بیمه در تصادفات	۱۰۲
	۳. مطالبه خسارت وارده بر سرنشین اتومبیل	۱۰۴
	۴. مطالبه خسارت ناشی از تصادفات رانندگی و صدور قرار عدم صلاحیت توسط دادگاه	۱۰۶
	۵. خسارت ناشی از تصادف	۱۰۸
	۶. خسارت وارده به اتومبیل نظامی	۱۱۱
	۷. تعیین میزان خسارت در تصادفات	۱۱۴
	۸. مطالبه خسارت مادی ناشی از تصادفات	۱۱۸
	دعاوی تصادفات رانندگی در آرای دادگاه ها	۱۲۳
	۱. عدم احراز خیانت در امانت در سپردن مدارک به راننده بی تقصیر	۱۲۵
	۲. مطالبه هزینه درمان از سوی حادثه دیده در تصادف	۱۲۶
	۳. گذشت با عبارات مبهم در حادثه رانندگی	۱۲۹

۱۳۳	۴. فرار از صحنه تصادف
۱۳۵	۵. تبدیل مجازات حبس به جزای نقدی در تخلفات رانندگی
۱۳۷	۶. دیه زن در تصادفات رانندگی
۱۴۰	۷. حادث شدن وضعیت جدید مؤثر در میزان محکومیت در تصادفات رانندگی
۱۴۲	۸. عدم مسئولیت مسبب حادثه رانندگی به پرداخت هزینه درمانی مازاد بر دیه
۱۴۴	۹. شرایط رجوع بیمه‌گر به راننده مسئول حادثه فاقد گواهی‌نامه
۱۴۷	۱۰. رد مطالبه خسارت از مقصر حادثه در صورت جبران توسط شرکت بیمه
۱۴۹	۱۱. خسارت هزینه درمان ناشی از تصادف علاوه بر دیه
۱۵۲	۱۲. امکان اقامه دعوی مسئولیت مدنی (مطالبه خسارت) حتی پس از انتقال مال خسارت دیده
۱۵۴	۱۳. عدم نفوذ توافق سلب حق ادعای زیان دیده در تصادفات رانندگی علیه بیمه‌گر
۱۶۱	۱۴. مصادیق تخلفات رانندگی حادثه‌ساز
۱۶۳	۱۵. نفی مطالبه هزینه‌های درمانی ناشی از تصادف وسایط نقلیه از مسئول حادثه
۱۶۵	۱۶. مسئولیت شهرداری علی‌رغم واگذاری به پیمانکار
۱۶۸	۱۷. تعهد بیمه‌گر در بیمه اجباری شخص ثالث نسبت به خسارات مازاد بر سقف بیمه
۱۷۱	۱۸. خسارت تأخیر تأدیه عدم پرداخت خسارت مالی در تصادفات
۱۷۵	۱۹. مسئولیت تضامنی دارنده و راننده مقصر حادثه رانندگی در مقابل خسارت دیده
۱۷۸	۲۰. جبران خسارت مازاد بر دیه
۱۸۱	دعاوی تصادفات رانندگی در نشست‌های قضائی
۱۸۳	۱. تغییر میزان دیه پس از صدور حکم قطعی
۲۰۵	۲. تکلیف دادگاه در صورت صغیر بودن برخی از اولیای دم در تصادفات رانندگی
۲۰۸	۳. چگونگی حفظ حقوق جنین در صورت کشته شدن پدر در تصادفات رانندگی
۲۱۰	۴. مسئولیت جزائی و مدنی ناشی از تصادفات
۲۱۲	۵. جنبه کیفری تصادفات منجر به بروز خسارت به وسیله نقلیه موتوری
۲۱۳	۶. میزان تقصیر مسبب در وقوع جنایت
۲۱۵	۷. مسئولیت قییم اتفاقی در مورد تصادف و مصدومیت صغیر
۲۱۵	۸. مقررات بیمه در صورت جمع عنوان بیمه‌گذار و ثالث در یک شخص
۲۱۷	۹. توجیه قانونی قرار عدم صلاحیت صادره در محکمه رسیدگی‌کننده به دعوی اصلی
۲۱۸	۱۰. مطالبه خسارت بر اساس پرونده تأمین دلیل و نظر کارشناس
۲۲۰	۱۱. رسیدگی به دو جنبه خصوصی و عمومی جرم در تصادفات
۲۲۲	۱۲. انجام مانور متقابلانه و ادعای مصدومیت در تصادف
۲۲۳	۱۳. وظیفه قاضی اجرای احکام کیفری در تناسب قرارهای تأمین صادره در خصوص تصادفات
۲۲۵	۱۴. رسیدگی به پرونده سانحه تصادف منجر به فوت و مصدومیت سرنشینان
۲۲۷	۱۵. جبران خسارت وارده در اثر تأخیر در تحویل مدارک به بیمه

۲۲۸	۱۶. استرداد مال امانی به وراثت قانونی متوفاً.....
۲۳۰	۱۷. مصداق هدم در تصادف رانندگی منجر به فوت همزمان دو نفر
۲۳۱	۱۸. نحوه توارث اشخاصی که در حوادثی به غیر از هدم و غرق فوت کرده‌اند و تقدم و تأخر.....
۲۳۲	۱۹. مصادیق قانونی و شرعی در خصوص تحقق قاعده توارثی در فوت همزمان ناشی از تصادف.....
۲۳۴	۲۰. تقسیم ماترک یک خانواده در صورت عدم تعیین تقدم و تأخر زمان فوت.....
۲۳۷	دعوی تصادفات رانندگی در نظریه‌های مشورتی
۲۳۹	۱. ایراد ص-دمه غیر عمدی.....
۲۳۹	۲. پرداخت دستمزد به افسران کاردان فنی
۲۴۰	۳. تصادفات وسیله نقلیه با عابری که در غیر محل مخصوص عبور پیاده حرکت می‌کند.....
۲۴۱	۴. نحوه پرداخت دیه در صورت تعدد جراحات در تصادفات رانندگی
۲۴۲	۵. تعیین سرعت مجاز در جاده‌ها.....
۲۴۲	۶. تفهیم اتهام، اخذ آخرین دفاع و قرار تأمین در تصادفات خسارتی.....
۲۴۳	۷. نظرات کاردان‌های فنی در تصادفات.....
۲۴۳	۸. مرجع رسیدگی به تصادف منجر به خسارت- ماده ۴۰ قانون دیات.....
۲۴۴	۹. وسایل نقلیه امدادی و مقررات راهنمایی و رانندگی.....
۲۴۵	۱۰. فرار راننده مقصر از محل حادثه موجب قتل.....
۲۴۵	۱۱. ایراد خسارت به وسایل نقلیه نیروهای نظامی و انتظامی.....
۲۴۶	۱۲. مسئولیت رانندگان در تصادفات رانندگی میان دو یا چند خودرو
۲۴۶	۱۳. طریق پرداخت دیه در صدمات ناشی از بی‌احتیاطی در رانندگی
۲۴۷	۱۴. مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی در تصادفات.....
۲۴۸	۱۵. قرار گرفتن رهبر به‌عنوان وارث در صورت فقدان وراثت.....
۲۵۰	۱۶. میزان مسئولیت مرتکبان در حوادث یا تصادفات.....
۲۵۱	۱۷. معلوم نبودن تقدم تأخر فوت چند نفر که از همدیگر ارث می‌برند.....
۲۵۲	۱۸. خرابی یا نابودی محل به علت وقوع حادثه یا تصادف.....
۲۵۲	۱۹. نحوه جبران خسارت مالی و جانی در جریان تصادف.....
۲۵۵	دعوی تصادفات رانندگی در قوانین ومقررات.....
۲۵۷	قانون بیمه اجباری خسارات واردشده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه
۲۹۴	از قانون مسئولیت مدنی.....
۲۹۹	از قانون مدنی.....
۳۰۰	از قانون مجازات اسلامی
۳۱۵	منابع و مأخذ

مقدمه

معمولاً رویه عملی دادگاه‌ها در استنباط از قوانین و مقررات در جهت انطباق با مصادیق واقعی تا حدودی با آنچه در کلاس‌های تئوریک دانشگاه‌ها به دانشجویان حقوق آموزش داده می‌شود متفاوت است البته روند آموزشی و طریق ارائه مطالب در کلاس‌های درسی هم به شکلی است که برای طی مراحل تحصیلی صرف مطالعه و پاسخ به سؤالات به صورت تئوری و بدون تطبیق با مصادیق عملی کفایت می‌کند. به این ترتیب معمولاً چون امکان انجام کار عملی حین تحصیل در دانشگاه برای دانشجویان این رشته وجود ندارد فارغ‌التحصیلان وقتی مشغول به کار می‌شوند با کمبود آگاهی و اطلاعات از رویه قضائی و شیوه استدلال و استنباط عملی دادگاه‌ها مواجه هستند؛ لیکن اهمیت آگاهی از رویه قضائی با اشتغال به کار و فعالیت بر هیچ فارغ‌التحصیل حقوقی پوشیده نیست. بی تردید تنها منبع آموزش عملی وکالت، قضاوت و به‌طور کلی رشته حقوق، قبل از حضور عملی در دادگاه‌ها و جلسات رسیدگی، رویه‌های قضائی می‌باشد؛ به عبارت دیگر، مطالعه تصمیمات، پرسش و پاسخ‌ها و اختلاف‌نظرهای کسانی که هر روز به صورت عملی در حال انطباق قوانین با مصادیق واقعی هستند می‌تواند اطلاعات کاربردی و عملی را در اختیار خوانندگان قرار دهد.

اگرچه فارغ‌التحصیلان حقوق بیش از سایرین به مطالعه رویه قضائی نیازمند هستند؛ اما هیچ قشری از جامعه بزرگ رشته حقوق قضائی بی‌نیاز از مطالعه و تحقیق و تفحص در این حوزه علمی نمی‌باشد؛ زیرا رویه قضائی در واقع محرک رشته حقوق است که دائم در حال تغییر و تحول می‌باشد و غفلت از این حوزه موجب عقب‌ماندگی از علم واقعی حقوق و جامعه حقوقدانان خواهد شد. از این رو ناشران تخصصی این حوزه، هرکدام به طریقی نسبت به جمع‌آوری و انسجام‌بخشی به مطالب و موضوعات راجع به رویه قضائی اقدام می‌کنند که

انتشارات چراغ دانش نیز در همین راستا و برای انجام بخشی از وظایف فرهنگی خود در نظر دارد نسبت به تدوین و جمع‌بندی مطالب رویه قضائی به‌صورت منظم و منحصربه‌فرد با ویژگی‌های مخصوص برای هر دعوا طی یک کتاب جداگانه به‌صورت کاربردی و با دسترسی آسان به مطالب هر دعوا اقدام نماید لذا در راستای تأمین این هدف، مجموعه‌ای از کتاب‌ها تحت عنوان کلی **«دعوی... در رویه دادگاه‌ها»** که شامل موارد زیر است تدوین و تألیف خواهد شد:

۱. آراء وحدت رویه؛

۲. آرای اصراری؛

۳. آراء شعب دیوان عالی کشور

۴. آراء دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر؛

۵. نشست‌های قضائی؛

۶. نظریه‌های مشورتی؛

۷. قوانین و مقررات مرتبط با موضوع؛

۸. نمونه دادخواست و معرفی دعوا.

در این مجموعه سعی شده است رویه قضائی کشور در خصوص هر دعوا به‌صورت منسجم و منظم گردآوری شود تا وکلا، حقوقدانان و قضات محترم در مراجعه به رویه قضائی در کمترین زمان به بهترین وجه مطالب مطلوب خود را یافته و استفاده نمایند. با توجه به تعدد بسیار آراء دادگاه‌ها (دادگاه بدوی و تجدیدنظر) در برخی موارد حداکثر سعی بر آن بوده از موارد متفاوت آراء صادره در موضوع نمونه در قسمت رأی آورده شود و همچنین در سایر موارد؛ مثل آراء وحدت رویه، آراء دیوان عالی کشور، موارد مرتبط به موضوع ذکر شده است تا با توجه به اهمیت این آراء مورد استفاده خوانندگان و مراجعه‌کنندگان عزیز قرار گیرد.

مختصر ویژگی‌های کتاب:

۱. تدوین و گردآوری منظم و منسجم تمام مطالب مربوط به دعوا؛

۲. تقسیم‌بندی موضوعی برای هر کدام از مطالب؛

۳. ارائه معرفی دعوا و نمونه دادخواست در اول مجموعه؛

۴. ذکر عنوان برای هر مطلب به صورت خلاصه در فهرست؛

۵. دسترسی سهل و آسان به مطلب دلخواه در کمترین زمان.

«گروه پژوهشی» انتشارات مفتخر خواهد شد از تجربیات، آراء و سایر مطالب حقوقی موجود نزد اساتید، وکلا، حقوقدانان و سایر همکاران در راستای مفیدتر شدن مجموعه در چاپ‌های بعدی استفاده نماید. لذا موجب خرسندی خواهد بود که خوانندگان عزیز از هر صنف ضمن ارسال انتقادات و پیشنهادات خود در مورد هر کدام از موضوعات به صورت (کتبی یا از طریق ایمیل یا تلفنی) ما را در پربار کردن مجموعه حاضر یاری فرمایند.

مدیر مسئول انتشارات

یک‌هزار و سیصد و نود و شش

فصل اول

معرفی دعوا و نمونه دادخواست

